

Phát triển Kỹ năng tự học tiếng Anh cho sinh viên không chuyên ngữ Trường Đại học Hải Phòng

Lê Mai Thu

ThS. Khoa Ngoại ngữ, Trường Đại học Hải Phòng

Received: 2/12/2024; Accepted: 9/12/2024; Published: 12/12/2024

Abstract: Development of self-learning ability is a goal forwarding the renovation of teaching and learning methodology set by universities nowadays. The student self-learning plays an important role, being direct factor that enhance training quality of the university. In the current global integration, it is necessary to be able to use English for work. The English self-learning makes contribution to creation of dynamic, independent students meeting requirements of industrialization and modernization course. The article presents some basic concepts on self-learning skills and proposes several solutions to the development of English self-learning skills for non – major students of Haiphong University.

Keywords: Development; English self-learning; students; Haiphong University

1. Đặt vấn đề

Tự học (TH) là một xu thế tất yếu bởi vì giáo dục (GD) thực chất là quá trình biến người học từ khách thể GD thành chủ thể giáo dục (tự giáo dục). TH giúp nâng cao kết quả học tập của sinh viên (SV) và chất lượng GD của nhà trường, là biểu hiện cụ thể của việc đổi mới phương pháp dạy học ở các trường đại học (ĐH). Phát triển kỹ năng tự học (KNTH) cho SV chính là khâu then chốt để tạo ra “nội lực” nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả dạy học. Vì vậy, việc phát triển và nâng cao KNTH cho SV trở thành một yêu cầu cấp bách, một nhiệm vụ quan trọng trong công tác đào tạo hiện nay ở các trường ĐH. Đối với việc học một ngôn ngữ mới trong đó có môn Tiếng Anh tại các trường ĐH nói chung, Trường Đại học Hải Phòng nói riêng, đòi hỏi người học phải có ý chí, sự kiên trì và nhẫn nại. Trong khi đó năng lực tự học là một nhân tố đóng vai trò quan trọng quyết định sự thành công của việc học tiếng Anh. Nói cách khác, nếu không có khả năng tự học, người học sẽ khó có thể lĩnh hội được kiến thức ngôn ngữ và phát triển kỹ năng tiếng Anh. Bài viết này nêu lên vấn đề chung về việc tự học nói chung và tự học tiếng Anh nói riêng từ đó đề xuất một số biện pháp giúp SV không chuyên ngữ của Trường ĐHHHP có thể tự học tiếng Anh hiệu quả.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm cơ bản

Theo tác giả Nguyễn Hiến Lê: TH là không ai bắt buộc mà tự mình tìm tòi, học hỏi để hiểu biết thêm.

Theo tác giả Lưu Xuân Mới (2003): TH là hình thức hoạt động nhận thức của cá nhân nhằm nắm vững hệ thống tri thức và kỹ năng (KN) do chính SV tiến

hành trên lớp hoặc ngoài lớp theo hoặc không theo chương trình và SGK đã được quy định.

Từ các quan điểm nêu trên có thể hiểu: TH là hoạt động mang tính độc lập, cá nhân, đòi hỏi có ý thức tự giác cao, có thái độ đúng, có tính mục đích, có mục tiêu rõ ràng, có hệ thống KNTH. TH thể hiện sự tự điều khiển, tự thiết kế kế hoạch, thực hiện kế hoạch học tập, tự điều chỉnh, tự kiểm tra, đánh giá việc học của chính mình theo hướng sáng tạo, nhằm củng cố, mở rộng và phát triển tri thức, KN, kỹ xảo.

KNTH là khả năng thực hiện có kết quả một hay một nhóm hành động TH bằng cách vận dụng những tri thức, những kinh nghiệm đã có để hành động phù hợp với những điều kiện cho phép. Trong hoạt động TH, KNTH là yếu tố cần thiết giúp người học hoàn thành được nhiệm vụ học tập. Hoạt động TH khi hướng vào những mục đích nhất định sẽ bao gồm nhiều hành động liên tục kế tiếp nhau.

Phát triển KNTH là quá trình biến đổi, tăng tiến các KNTH của SV từ mức thấp đến mức độ cao, từ chưa hoàn thiện đến hoàn thiện làm cho việc học tập trở nên có hiệu quả. Phát triển KNTH biểu hiện sự tiến bộ trong nhận thức, thái độ, hành động và kỹ thuật học tập của SV trong tập thể lớp, làm cho việc học tập ngày càng hoàn thiện có kết quả tốt hơn. Phát triển KNTH là kết quả của quá trình SV thường xuyên học tập với nhau, có ý thức về nhiệm vụ của mình, của nhóm, của lớp để hỗ trợ nhau, cộng tác với nhau, tương tác lẫn nhau, tạo ra tính tích cực, hứng thú học tập đưa đến kết quả học tập ngày càng cao.

2.2. Tầm quan trọng của KN tự học đối với thành công của việc học tiếng Anh tại trường ĐH

Theo Foreign Language CFL, Hanoi (2013), 80% thành công trong việc học tiếng Anh đến từ chính người học. Tự học Tiếng Anh giúp cho người học năng động hơn trong quá trình học tập, học được mọi lúc, mọi nơi trong lớp cũng như ngoài lớp. Có như vậy, SV mới thu thập và tích lũy được kiến thức theo thời gian. Khi tự học Tiếng Anh người học thật sự chủ động trong quá trình lĩnh hội tri thức, chủ động sắp xếp thời gian, hiểu được những điều gì mình còn thiếu sót và tự bổ sung khuyết điểm về kiến thức đó. Tự học còn giúp SV phát triển khả năng tư duy, khả năng phán đoán và phân tích tìm ra câu đáp án. Người học đóng vai trò trung tâm trong quá trình lĩnh hội tri thức. Hơn thế nữa, khi SV tự học, họ sẽ làm chủ hoạt động học tập của mình để lĩnh hội tri thức khoa học. Mỗi người có mức độ tiếp thu khác nhau. Trong quá trình tự học, SV học với tốc độ của mình nên nắm vững được kiến thức, hiểu rõ bản chất của vấn đề. Người học tiếp thu được những kiến thức mới từ nhiều nguồn khác nhau. Nền tảng kiến thức sẽ vững chắc. Trên cơ sở đó, quá trình lĩnh hội ngôn ngữ tiếng Anh sẽ thuận lợi và hiệu quả hơn.

Ngoài ra việc tự học còn có một số lợi ích sau: (1) Tiết kiệm chi phí: Việc tự học giảm thiểu chi phí so với việc tham gia các khóa học hoặc thuê gia sư. Ba mẹ có thể tận dụng được nguồn tài liệu học miễn phí cũng như các ứng dụng học tiếng Anh trực tuyến. (2) Tăng tính kỷ luật và tự quản lý thời gian: Việc tự học yêu cầu trẻ phải có sự tự giác và kỷ luật trong việc quản lý thời gian học tập. Điều này giúp trẻ phát triển thói quen học tập hiệu quả và tăng cường khả năng tự quản lý. (3) Chủ động trong việc chọn tài liệu học: Ba mẹ có thể lựa chọn các tài liệu học phù hợp với sở thích và mục tiêu học tập của trẻ, từ SGK đến các tài liệu trực tuyến, video, hoặc ứng dụng học tập.

2.3. Biện pháp phát triển KN tự học tiếng Anh cho SV không chuyên ngữ Trường ĐHHP

2.3.1. Hướng dẫn SV xây dựng nền tảng học tập vững chắc

Hướng dẫn SV nắm vững ngữ pháp cơ bản: việc nắm vững cấu trúc ngữ pháp là rất cần thiết. SV cần dành thời gian tìm hiểu về các phần khác nhau của ngữ pháp như động từ, danh từ, tính từ, trạng từ, câu điều kiện và các thì cơ bản. Khi đã hiểu rõ ngữ pháp, việc sử dụng nó trong giao tiếp sẽ trở nên dễ dàng hơn.

Hướng dẫn SV tự ôn luyện từ vựng thường xuyên: Trong quá trình tự học tiếng Anh, việc tích lũy từ vựng là điều không thể thiếu. SV nên bắt đầu với những từ vựng cơ bản, thường gặp trong cuộc sống hàng ngày, từ đó mở rộng dần sang những chủ đề khác nhau. Thay vì chỉ học thuộc lòng, hãy thử sử dụng từ

vựng mới vào trong câu hoặc đoạn văn để tăng cường khả năng sử dụng thực tế.

Hướng dẫn SV tự rèn luyện KN nghe: Hãy bắt đầu bằng việc nghe những đoạn hội thoại đơn giản hoặc những bài hát tiếng Anh dễ hiểu. Khi đã quen thuộc, HS có thể nâng cao độ khó bằng cách xem phim, nghe tin tức và bài giảng tiếng Anh. Một số nguồn tài liệu hữu ích cho việc tự luyện nghe bao gồm podcast tiếng Anh, chương trình học trên YouTube hay các kênh truyền hình tiếng Anh..

Hướng dẫn SV tự luyện tập KN viết: Viết là một cách hiệu quả để kiểm tra khả năng sử dụng ngữ pháp và từ vựng của người học. Bắt đầu bằng việc viết những câu đơn giản, sau đó dần dần nâng cao độ phức tạp trong bài viết. Việc viết nhật ký bằng tiếng Anh là một ý tưởng hay, bởi nó không chỉ giúp SV rèn luyện viết mà còn ghi lại quá trình học tập của mình. SV cũng có thể tham gia các diễn đàn trực tuyến hoặc nhóm Facebook nơi người dùng trao đổi bằng tiếng Anh. Giao tiếp qua văn bản không chỉ giúp SV rèn luyện KN viết mà còn cải thiện khả năng tư duy bằng ngôn ngữ mới.

2.3.2. Hướng dẫn SV lựa chọn nguồn học tập phù hợp

Khuyến khích SV sử dụng Website và ứng dụng học tiếng Anh miễn phí: Có rất nhiều website và ứng dụng học tiếng Anh miễn phí hoặc trả phí, cung cấp nội dung học tập phong phú và đa dạng. Một số website nổi bật như Duolingo, Babel, Memrise, BBC Learning English và VOA Learning English. Những ứng dụng này đều có giao diện thân thiện, dễ sử dụng và cung cấp các bài học hấp dẫn nhằm khuyến khích người học. Ngoài việc học từ vựng và ngữ pháp, nhiều ứng dụng còn tích hợp các trò chơi học ngôn ngữ, giúp việc học trở nên thú vị hơn.

Khuyến khích SV tự học tiếng Anh qua phim ảnh và chương trình truyền hình tiếng Anh: Xem phim tiếng Anh với phụ đề tiếng Việt hoặc tiếng Anh là cách hiệu quả để rèn luyện khả năng nghe và học từ vựng mới. GV cần hướng dẫn SV chọn những bộ phim hoặc chương trình phù hợp với sở thích và trình độ tiếng Anh của mình. Ban đầu, có thể xem với phụ đề tiếng Việt, nhưng sau đó cố gắng chuyển sang phụ đề tiếng Anh để cải thiện kỹ năng nghe. Ngoài ra, phim ảnh không chỉ giúp SV hiểu về văn hóa và phong tục tập quán của các nước nói tiếng Anh mà còn làm phong phú thêm vốn từ vựng và cách diễn đạt bằng tiếng Anh.

2.3.3. Hướng dẫn SV thiết lập kế hoạch học tập hiệu quả

Xác định mục tiêu học tập: GV cần hướng dẫn SV xác định mục tiêu rõ ràng để có động lực và định

hướng học tập phù hợp. Việc này giúp GV và SV dễ dàng theo dõi tiến trình học tập và điều chỉnh kế hoạch nếu cần thiết. Mục tiêu có thể chia thành các mục tiêu dài hạn và ngắn hạn.

Xây dựng lịch học tập cụ thể: Chia nhỏ thời gian học tiếng Anh thành những khoảng thời gian ngắn và khoa học. SV có thể thử nghiệm các khung giờ khác nhau để xem thời điểm nào phù hợp nhất với mình. Ví dụ: 20 phút mỗi ngày, 1 giờ mỗi buổi tối, hoặc học vào cuối tuần. Hướng dẫn SV đặt lịch học cụ thể, ghi chú vào lịch làm việc hoặc trên điện thoại để nhắc nhở.

Sử dụng các kỹ thuật học tập hiệu quả: Áp dụng các kỹ thuật học tập như học theo chủ đề, học từ vựng theo ngữ cảnh, ghi chú và ôn tập thường xuyên. Học theo chủ đề không chỉ giúp dễ dàng ghi nhớ từ vựng mà còn tạo ra sự liên kết giữa các từ và ý tưởng, giúp dễ dàng sử dụng chúng trong thực tế. Ghi chú lại những điểm quan trọng và ôn tập thường xuyên sẽ giúp khắc sâu kiến thức. SV cũng có thể thử sức với các PP học tập sáng tạo như vẽ sơ đồ tư duy để tổ chức thông tin một cách khoa học.

Khuyến khích, động viên SV luôn giữ được động lực học tập: Tiếp tục theo đuổi đam mê học tiếng Anh là rất quan trọng. GV nên khuyến khích SV tìm kiếm những thứ khiến họ cảm thấy hứng thú và động lực. Có thể là việc tham gia các hoạt động ngoại khóa liên quan đến tiếng Anh, tham gia cộng đồng học tiếng Anh hoặc tìm kiếm bạn bè cùng học.

2.3.4. Hướng dẫn SV luyện tập giao tiếp hàng ngày

Giao tiếp là yếu tố quan trọng giúp SV nâng cao KN tiếng Anh. Việc luyện tập giao tiếp hàng ngày không chỉ cải thiện khả năng sử dụng ngôn ngữ mà còn giúp SV tự tin hơn khi giao tiếp với người khác. Cùng nhau trao đổi, thảo luận và thực hành các bài tập tiếng Anh sẽ giúp SV duy trì động lực học tập và giảm bớt cảm giác đơn độc trong hành trình tự học.

Tham gia các CLB tiếng Anh là cách hiệu quả để giao tiếp với người bản ngữ hoặc những người có trình độ tiếng Anh tốt. Các CLB thường tổ chức các buổi sinh hoạt, trò chuyện, và các hoạt động thú vị giúp SV mở rộng mối quan hệ và rèn luyện KN giao tiếp.

Hướng dẫn SV sử dụng ứng dụng học tiếng Anh kết hợp với giao tiếp: Nhiều ứng dụng học tiếng Anh cho phép SV kết nối và giao tiếp trực tuyến với người bản ngữ. Các ứng dụng này không chỉ giúp SV học từ vựng và ngữ pháp mà còn kết nối với những người đang học tiếng Anh khác trên toàn thế giới.

2.3.5. Tăng cường kiểm tra, đánh giá các nhiệm vụ tự học của SV

Trong quá trình dạy học, GV phải thường xuyên KTĐG các nội dung yêu cầu TH, sau mỗi bài, mỗi chủ

đề hay một phần kiến thức lớn. Các hình thức kiểm tra, đánh giá quá trình TH của SV được sử dụng đa dạng như: Đàm thoại, trắc nghiệm, tự luận, tiểu luận,... Nội dung KTĐG phản ánh được mức độ yêu cầu lĩnh hội tri thức từng phần cụ thể. Kết quả cần ghi nhận một cách chính thức, tránh thái độ xem nhẹ kết quả quá trình TH của SV.

2.3.6. Điều chỉnh PP giảng dạy theo hướng tăng cường tự học cho SV

Để phát triển năng lực TH, tự nghiên cứu cho SV đòi hỏi GV phải luôn ý thức sử dụng các PP dạy học tích cực, đòi hỏi SV phải TH cao như: Seminar thảo luận nhóm, tự nghiên cứu tài liệu... Việc chọn lựa các PP dạy học phụ thuộc vào mục đích, nội dung giảng dạy, đặc điểm người học, khả năng GV và điều kiện CSVC của nhà trường. Trong quá trình sử dụng các PP dạy học tích cực, GV cần chú ý chuyển trọng tâm thiết kế các hoạt động của thầy sang thiết kế các hoạt động của trò, thường xuyên bồi dưỡng năng lực sử dụng PP, trang bị CSVC phù hợp, đổi mới cách KTĐG người học, hướng dẫn SV cách thức tự làm việc, tự nghiên cứu, gợi ý các nguồn tài nguyên, kết hợp linh hoạt với các PP khác nhằm đạt hiệu quả cao nhất.

3. Kết luận

Hiện nay, đối với các trường ĐH nói chung, Trường ĐHHP nói riêng, PP học tập, nhất là phương pháp TH luôn là bài toán khó đối với SV. Vì vậy cần đưa phương pháp TH vào mục tiêu đào tạo.. Khi có KNTH, mọi SV hoàn toàn có điều kiện tự nghiên cứu giải quyết những vấn đề nảy sinh trong học tập theo một phong cách riêng với những yêu cầu và điều kiện thích hợp. Điều đó không chỉ giúp SV nắm được vấn đề một cách chắc chắn, bền vững mà còn là dịp tốt để SV rèn luyện ý chí và năng lực hoạt động độc lập, sáng tạo. Tự học tiếng Anh là một hành trình đầy thử thách nhưng cũng rất bổ ích giúp SV phát triển KN tự học tiếng Anh một cách hiệu quả và bền vững.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Nguyễn Hiến Lê (2007), *Tự học - một nhu cầu của thời đại*, NXB VH-TT. Hà Nội.
- [2]. Lưu Xuân Mới (2003), *Rèn luyện kỹ năng tự học cho sinh viên đại học*, *Tạp chí Khoa học*, Trường ĐHSP Hà Nội
- [3]. Đỗ Khánh Năm (2017), *Phát triển kỹ năng tự học cho sinh viên*, *Tạp chí KHGD Việt Nam*. Hà Nội
- [4]. Abdullah - Mardziah Hayati (2001), *Self-Directed Learning*, *ERIC Digest. Office of Educational Research and Improvement (ED)*, Washington, DC, USA.
- [5]. Richard Nelson - Jones, (2012), *Basic Counseling Skill*, Sage Publication India.